

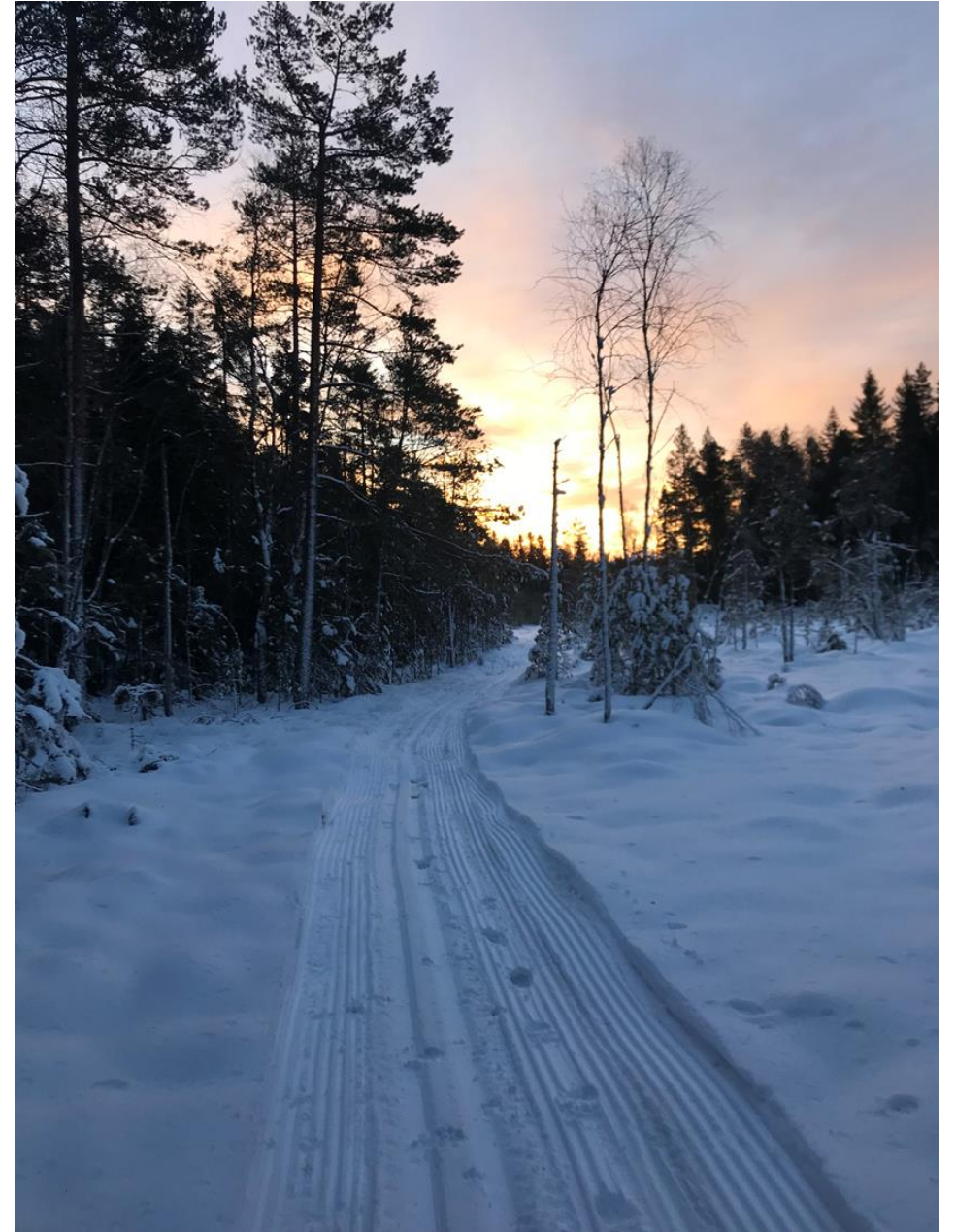
Hovedpunkter i markaloven

Harald Irgens-Jensen

§ 1 - formålet

Formålet med loven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner.

Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål

Lovens «system» - hovedtrekk

- § 5: Forbud mot bygge- og anleggstiltak
- § 7: Visse former for tiltak kan tillates i kommunale og statlige planer
- §§ 14 og 15 – tillatelse og dispensasjon

Forholdet til annen lovgivning

- Plan- og bygningsloven gjelder også i Marka
- Naturmangfoldloven gjelder
- Et komplisert samspill

§ 4 (1) – Marka er LNF-område

Marka er landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område) etter plan- og bygningsloven, med de presiseringer og unntak som følger av [§§ 5](#) og [6](#)

- Jf. pbl. §§ 11-7 nr. 5, 11-11 og 12-5 nr. 5
- Reguleringen til LNF-område liten praktisk betydning ved siden av byggeforbudet i markaloven § 5?

§ 5 Forbud mot bygge- og anleggstiltak

Bygge- og anleggstiltak er forbudt i Marka. Med bygge- og anleggstiltak menes tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 1-6, for eksempel oppføring, riving, endring, herunder fasadeendringer, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom.

Hva er likevel ikke tiltak?

- Kontroversielt ved lovens vedtakelse
- Brev fra statsråd Solheim til stortingskomiteen:
  - Reparasjoner og vedlikehold
  - Tiltak inne i eksisterende bygg og anlegg
  - Vedlikehold av løyper, fjerning av stubber og steiner
  - Enkel tilrettelegging for rullestolbrukere i forbindelse med markastuer og anlegg
- Reusch/Bugge:
  - Enkel drenering
  - Merking og etableringa av stier «som ikke krever opparbeidelse»
- Problematisk i praksis?
- Noen «småtiltak» vil likevel omfattes av forbudet selv om det ellers vil være unntatt fra byggesaksbehandling etter pbl. § 20-3 flg. med forskrifter

Unntaket i § 5 annet ledd

«Forbudet i første ledd omfatter ikke landbrukstiltak og tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 1-3 annet ledd eller som inngår i vedtak etter § 6-4 tredje ledd i samme lov»

- overføring eller omforming av elektrisk energi
- konsesjons kraftproduksjonsanlegg
- **«landbrukstiltak»**
  - **Må likevel søkes om etter § 14**

Skogbruk, Ot.prp. nr. 23 (s. 6)

Skogsdriften blir fortsatt regulert av skogbruksloven med forskrifter. Tilsvarende reguleres jordbruket fortsatt gjennom landbrukslovgivningen. Restriksjonsnivået for skogbruket vil stort sett være det samme som før markaloven. Det vil imidlertid bli foretatt en ny gjennomgang av gjeldende markaforskrift etter skogbruksloven med sikte på en tilpasning til regjeringens samlede markapolitikk og skogbrukslovens virkeområde og innretning.

Unntak for tiltak etter arealplan - § 7

«Uten hensyn til §§ 4 og 5 kan kommunale planer åpne for følgende tiltak i Marka:

- 1. tiltak i landbruk, herunder bygninger og terrenginngrep*
  - 2. stier og løyper etter § 9*
  - 3. idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål*
  - 4. offentlige infrastrukturanlegg som veger, jernbane, dammer, vannforsyningssystemer, kraftledninger mv., samt områder for igangværende råstoffutvinning»*
- Stier som ikke krever opparbeidelse, er ikke «tiltak», jf. foran

Saksbehandling og klagebehandling - planer

- § 6 annet ledd

“Kommunens endelige vedtak om arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan som vedrører Marka, må stadfestes av departementet før planen får rettsvirkning etter plan- og bygningsloven.

Departementet kan endre kommunens plan dersom det anser det nødvendig for at planen skal være i samsvar med lovens formål”

«Uttømmende liste» i § 7?

- «Markastuer»
- «Etablert bosetting», Sørkedalen og Maridalen
- Annet?

§ 14 Søknad om tiltak

Tiltak omfattet av loven kan bare settes i verk dersom det er gitt tillatelse av myndigheten etter loven. Tillatelse kan bare gis dersom **fordelene ved tiltaket må anses større** enn de skader og ulemper tiltaket vil medføre for friluftslivet, naturmiljøet eller de allmenne interesser for øvrig.

For søknader som går inn under § 7 skal søknadsbehandlingen begrenses til å kontrollere at tiltaket er i samsvar med de vilkår som framgår av § 7.

Dispensasjon etter § 15

Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelsene i § 4, § 5, § 7 første ledd nr. 1-3 og § 10. Departementet kan gi dispensasjon fra bestemmelsene i § 4, § 5, § 7 første ledd nr. 1-4 og § 10. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Dispensasjon kan bare gis dersom hensynene i lovens formålsbestemmelse ikke blir **vesentlig tilsidesatt**, og fordelene ved å gi dispensasjon etter en samlet vurdering anses for å være **klart større enn ulempene for friluftslivet, naturmiljøet eller allmenne interesser**. Det kan ikke dispenseres fra kravet om utarbeidelse av reguleringsplan etter plan- og bygningsloven eller andre saksbehandlingsregler. Bestemmelsene om dispensasjon i plan- og bygningsloven gjelder ikke

Hvorfor § 7 blir så viktig

- Listen ikke uttømmende – mer vurderes etter § 14
- «Ingen» begrensning på skogbruket - Dammyrdalsveien

Stier og løyper - § 9

Anlegging av stier og løyper krever tillatelse etter denne lov. Anlegging av større løyper krever tillatelse fra kommunen og reguleringsplan etter plan- og [bygningsloven kapittel 12](#). Ved tvil om tiltaket krever reguleringsplan kan saken kreves avgjort av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Avgjørelsen kan ikke påklages.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om anlegging, rydding, merking og preparering av stier og løyper i Marka. Det kan gis bestemmelser om at det ikke, eller bare på nærmere vilkår, skal ryddes, anlegges, merkes eller prepareres stier eller løyper innenfor bestemte områder i Marka.

Anlegging, rydding, merking og preparering av permanente stier og løyper krever samtykke fra grunneier eller fester.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus kan gi offentlige myndigheter og organisasjoner med allment friluftsliv som formål rett til å anlegge, rydde, merke og preparere stier og løyper i Marka. Tillatelse kan gis for avgrensede områder eller for enkelte stier eller løyper.

Regler for ferdsel og annen bruk

- § 10 – motorferdsel
  - Prop. 11 L (2018-2019) – El-sykkel
- § 12 – hensynsfull bruk
- Grunneiers reguleringsadgang

Områder med særskilt vern

- § 4 annet ledd

I områder som er vernet etter naturmangfoldloven kapittel V eller eldre vernevedtak som nevnt i naturmangfoldloven § 77, og områder som er regulert til spesialområde, for eksempel til naturvernformål, bevaring eller sikringsområde for drikkevann, eller områder som inngår i særskilte planer eller vedtak etter § 7 første ledd nr. 3 og 4, gjelder de restriksjoner som følger av de konkrete verne- eller planvedtak i tillegg til loven.

Områder med særskilt vern - forts

§ 11

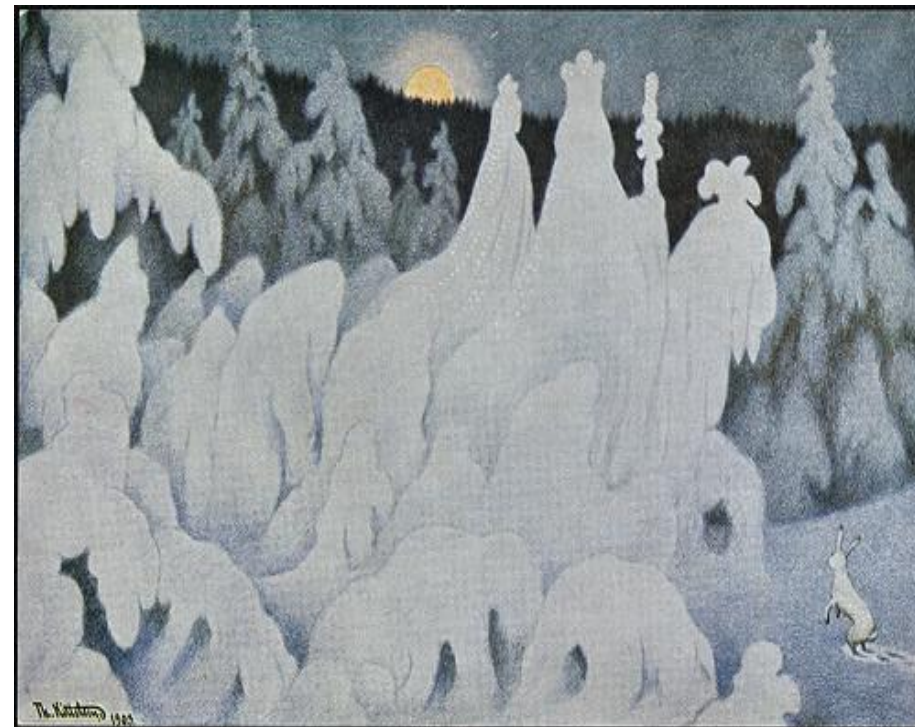
Kongen kan verne som friluftslivsområde områder som på grunn av naturopplevelsesverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet. Det kan fastsettes nærmere bestemmelser om området, herunder bestemmelser om skjøtsel og bruk.

Departementet kan verne områder midlertidig for å forhindre skade på verneverdier. Det kan fastsettes nærmere bestemmelser om området, herunder bestemmelser om skjøtsel og bruk.

Bestemmelsene om saksbehandling i [naturmangfoldloven kapittel V](#) gjelder for opprettelse av friluftslivsområder.

Det kan ikke iverksettes tiltak i friluftslivsområde som vesentlig kan endre områdets verdi som friluftslivsområde. Departementet avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan endre områdets verdi vesentlig som friluftslivsområde

- Innskrenkning for landbruket
- Erstatning

Takk for oppmerksomheten

hlirgens@jus.uio.no